

TA'LIM MENEJMENTI TA'LIM MUASSASASI RAHBARLARINING BOSHQARUV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI

Ismoil Ne'matovich Buxorov
ORIENTAL universiteti 1- kurs magistranti
ismoilbuxorov@gmail.com

Annotatsiya:

Bu maqola ta'lim menejmenti va ta'lim muassasasi rahbarlari uchun boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirishning muhimligini yoritadi. Bu, ta'lim muassasalarida ta'lim tizimining boshqarilishi va rivojlanishi bilan bog'liq muammolarni yechish uchun nazariy va amaliy masalalar haqida yozilgan maqoladir. Maqolada rahbarlar uchun kerakli qobiliyatlar va bilimlar haqida ko'proq tafsilotlar keltirilgan va bu bilimlar o'quv jarayonini yaxshilashda va o'quv yurtida ta'lim sifatini oshirishda yordam berish maqsadi qo'yilgan.

УПРАВЛЕНИЕ ОБУЧЕНИЕМ И ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

Аннотация

Данная статья посвящена важности развития компетенций руководителей образовательных организаций в области управления обучением и управления образовательной системой. В статье освещаются теоретические и практические вопросы, связанные с управлением учебной системой в образовательных учреждениях. В статье также представлены более подробные сведения о необходимых навыках и знаниях для руководителей, которые могут помочь улучшить качество обучения и повысить уровень образования в учебных заведениях.

DEVELOPING LEADERSHIP COMPETENCIES IN EDUCATIONAL MANAGEMENT

Abstract

This article highlights the importance of developing leadership competencies for educational management and educational institution leaders. It discusses theoretical and practical issues related to the management and development of the education system in educational institutions. The article provides more detailed information on the necessary skills and knowledge for leaders that can help improve the quality of education and enhance the level of education in educational institutions. Its goal is to assist in improving the learning process and increasing the quality of education in educational institutions.

Kalit so'zlar

- Ta'lim menejmenti
- Rahbarlik qobiliyatlari
- Boshqaruv kompetensiyasi
- Ta'lim sifati
- ta'lim muassasalarini boshqarish

Kirish:

O'quv yurtlarida ta'lim jarayonini boshqarishga bag'ishlangan maqolalar ko'p chop etilgan, ammo bu maqola ta'lim muassasasi rahbarlarining boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirishga qaratilgan. Bu, rahbarlar uchun kerakli qobiliyatlari va bilimlarni rivojlantirishga qaratilgan.

Tadqiqot metodologiyasi:

Maqola avvalgi tadqiqotlar va o'quv yurtlarida ta'lim menejmenti bo'yicha ilgari ko'rgan ma'lumotlarni hisobga olib yozilgan. Maqolada o'quv yurtlaridagi ta'lim jarayonini yaxshilash uchun rahbarlarning kerakli qobiliyatlari va bilimlari haqida tushunchalarini tahlil qilinadi. Maqola ta'lim muassasalarida yuzaga keladigan muammolarni hal qilish uchun qanday usullar va strategiyalar yaratishga bag'ishlangan. Maqolada ko'rsatilgan tadqiqot metodologiyasi ta'lim menejmenti va ta'lim muassasasi rahbarlarining boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirishni o'rganishga asoslangan. Tadqiqot jarayoni davomida, ma'lumotlar to'plamini tahlil qilish, hamda tahlil qilingan ma'lumotlardan bir narsa topilishiga qaratilish, olingan ma'lumotlarga qarab, boshqaruv kompetensiyalari uchun qanday ta'limning kerakligini aniqlash kabi usullar ishlatiladi.

Tadqiqot jarayonida, aynan qaysi boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishni aniqlash uchun o'zgaruvchilar tahlili va boshqa ma'lumotlar tahlili qilinishi kerak. Keyingi bosqichda, ko'rsatilgan boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish uchun ta'limning turli xil usullari va metodikalari o'rganiladi va boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish uchun ta'lim usullarini qanday o'zgartirish mumkinligi aniqlanadi.

Shu bilan birga, tadqiqot jarayonida, rahbarlar va boshqa ta'lim muassasasi ishchilarining fikrlari va mulohazalari ham olinadi. Shuningdek, ularning fikrlari boshqa ta'lim muassasalarida ham qabul qilingan boshqalar tomonidan tekshiriladi.

Tadqiqot metodologiyasi, ta'lim menejmenti va ta'lim muassasasi rahbarlarining boshqaruv kompetensiyalarini o'rganish va rivojlantirish uchun yaxshi bir usuldir. Bu usul orqali, ta'lim muassasasida boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishni yaxshiroq tushunish, uning talablari va zarurlari haqida tushuntirilish mumkin. Bu esa, ta'lim muassasasida boshqaruvning sifatini yaxshilashga yordam beradi va o'zini rivojlantirishda yordam beradi.

1. Ta'lim muassasalarida boshqaruv kompetensiyasi nima? Boshqaruv kompetensiyasi, o'z ichiga ta'lim muassasalarini tashkil qilish, amaliyotda yuqori samaradorlikni ko'rsatish va ta'lim jarayonlarini yaxshi boshqarishni o'z ichiga olgan bir qator xususiyatlarni tushunishni anglatadi.

2. Ta'lim muassasasi rahbarlari uchun boshqaruv kompetensiyasi nima? Ta'lim muassasasi rahbarlari uchun boshqaruv kompetensiyasi, o'z ichiga o'qituvchilar, o'quvchilar va

o'quvchilarning ota-onalari kabi turli subjeklarga oid ma'lumotlarni to'plash, tahlil qilish, tajribalarni baholash va qaror qabul qilish, tadbirlar tashkil etish va amalga oshirish kabi boshqaruv usullarini o'z ichiga oladi.

3. Rahbarlar uchun boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirishda nima ko'rsatilishi kerak? Rahbarlar uchun boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirishda, ularning ta'lim muassasalaridagi o'z vazifalarini bajarish uchun ko'proq ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak. Ular, qo'llanadigan boshqaruv model va usullarini o'rganish, tahlil qilish va qaror qabul qilish ko'nikmalari, tadbirlar tashkil etish va amalga oshirishni o'rganish uchun ta'lim va rivojlanish kurslariga qatnashish kerak.

4. Boshqaruv kompetensiyasi rivojlantirishning o'ziga xos qiyosiy tadqiqotlari nima? Boshqaruv kompetensiyasi rivojlantirishning o'ziga xos qiyosiy tadqiqotlari, ta'lim muassasalaridagi boshqaruvning samaradorligini oshirish uchun rahbarlarning o'zlarining boshqaruv kompetensiyalarini aniqlash va rivojlantirish uchun, boshqaruvda yaxshi nazorat, kafolat, maqsadlarni tushunish va mijozlarga qiziqishni yaratish, tajribalarni baholash, manbalar bilan ishlash, yuqori qabul qilish.

5. Ta'lim muassasasi rahbarlari uchun ta'lim menejmenti qanday foydali? Ta'lim menejmenti, ta'lim muassasalaridagi har bir tadbirni boshqarish va o'z faoliyatingizni optimallashtirishga yordam beradi. Ta'lim muassasasi rahbarlari, ta'lim menejmenti tizimini qo'llash orqali, ta'lim jarayonlarini boshqarish va ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beruvchi usullarni o'rganishlari va amalga oshirishlari mumkin.

6. Ta'lim muassasalarida boshqaruv kompetensiyasini oshirish uchun nima qilish kerak? Ta'lim muassasalarida boshqaruv kompetensiyasini oshirish uchun quyidagi usullar yordam berishi mumkin:

- O'qituvchilar va boshqa xodimlarni o'zlashtirish va tayyorlash
- O'quvchilarning talablariga muvofiq boshqaruv modelini tanlash
- O'quvchilar bilan yaxshi munosabatlar va uning muhimligini anglash
- Talablar bilan harakatda ishlash va ularning fikrlarini eshitish
- Maqsadlarni qayta ko'rib chiqish va qaror qabul qilish jarayonida samaradorlikni oshirish uchun tahlil qilish
- Rahbarlarning o'zlarining o'zlariga qarshi ko'rsatgan boshqaruv xususiyatlari haqida nazarlashish
- Boshqaruvda yangi innovatsiyalar va ilgari ko'nikmalarni o'rganish
- O'quvchilar va o'qituvchilar bilan aloqa qilish va ularning mulohazalariga e'tibor berish

7. Boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirishning ahamiyati nima? Boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirishning ahamiyati ta'lim muassasalarida yuqori samaradorlik va o'qituvchilar va o'quvchilar bilan yaxshi munosabatlar yaratishga yordam berishi, qulay va yaxshi boshqaruv modellari yaratishga imkon berish, talabalar bilan aloqa o'rnatishga yordam berish va innovatsion tadbirlarni boshqarishda yordam berishga imkon berishdir.

8. Boshqaruv kompetensiyasini oshirishning o'ziga xos qiyosiy natijalari

- Ta'lim muassasasining samaradorligi oshadi. Boshqaruv kompetensiyasiga ega bo'lgan rahbarlar, ta'lim jarayonlarini yaxshi tashkil etish, o'qituvchilar va o'quvchilar bilan yaxshi

munosabatlar va innovatsion tadbirlarni boshqarishda keng ko'lamda ishlay oladilar. Bu esa ta'lim muassasalarining o'qitish jarayonida yuqori darajada samaradorlik ko'rsatishi mumkin.

- Boshqaruvda qulay va yaxshi modellar yaratiladi. Boshqaruv kompetensiyasini oshirish bilan birga, ta'lim muassasasi rahbarlari yangi, qulay va yaxshi boshqaruv modellari yaratishni o'rganishadi, shuningdek, ta'lim jarayonlarini boshqarishda o'zlariga xos xususiyatlarni qo'llashni o'rganishadi.
- Talabalarning o'qishga qiziqishi oshadi. Boshqaruv kompetensiyasini oshirish, talabalar bilan aloqa o'rnatishga yordam beradi va ularning o'qishga qiziqishini va kelajakdagi o'qitishning samaradorligini oshirishga imkon beradi. Talabalar, o'qituvchilar va boshqa xodimlar bilan yaxshi aloqa o'rnatilganida, ta'lim jarayonlarining samaradorligi va natijalarida kengaytirish ko'rinadi.
- Innovatsion tadbirlar va yangiliklar kuzatiladi. Boshqaruv kompetensiyasini oshirish, ta'lim muassasasida innovatsion tadbirlar va yangiliklar kuzatishni oshiradi va ularni boshqarish va o'zlashtirishga imkon beradi. Bu esa ta'lim muassasasida yangiliklarni joriy etishga, samaradorlikni oshirishga va yangiliklarga bo'lgan qiziqishni oshirishga imkon beradi.
- Boshqaruvda yaxshi mahsulotlar ishlab chiqariladi. Boshqaruv kompetensiyasini oshirish, ta'lim muassasasining o'qitish va o'rganish mahsulotlarini yaxshilashga imkon beradi. Bu esa ta'lim muassasasida yaxshi mahsulotlar ishlab chiqarish, talabalarga yaxshi o'qitish va o'rganish imkoniyatini yaratishga imkon beradi.
- Ta'lim muassasasida ishchi xodimlarning qadrini oshirish

Xulosa

Maqolada ta'lim menejmenti va ta'lim muassasasi rahbarlarining boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirish masalalari ko'rib chiqilgan. Maqola boshida, boshqaruv kompetensiyasini aniqlash, ta'lim muassasasida boshqaruv kompetensiyasini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan huquqiy va tashkiliy sharoitlar, shuningdek, ta'lim menejmenti va rahbarlarning bu sohaga qaratiladigan qiziqishlar va ehtiyotkorliklar ko'rsatilgan.

Tadqiqot jarayoni joriy etilgan ta'lim menejmenti modellarini va ularning muhimligini, shuningdek, rahbarlikning kompetensiyalarini o'rganishga asoslangan. Tadqiqot natijalari asosida, mualliflar rahbarlarning o'zlarini va o'zaro aloqalarini tuzatish uchun ko'plab vositalar va usullar tavsiya etishganlar. Bu ko'rsatmalar boshqa sohalar bilan ham bog'liq bo'lishi mumkin.

REFERENCES:

1. Hamidova, M. (2019). Ta'lim Menejmenti: Asosiy Tushunchalar va Mamlakatimizdagi Amaliyot. Toshkent: Fan va Texnologiya.
2. Rashidova, F. (2017). Ta'lim Boshqaruvi: Nazariy va Amaliy Masalalar. Toshkent: TAFI Press.
3. Abdusoliyev, A. I., Kushakova, M. N. (2021). Temir yo'l transportini rivojlantirishning moliyaviy siyosatining tahlili va tamoyillari. Экономика и социум, 9(88), 893-896.

4. Abdusoliyev, A. I., Kushakova, M. N. (2021). Moliyaviy menejment tizimini rivojlantirish tamoyllari. *Oriental renaissance Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(9), 972-977.
5. Razzoqova, J. R., Qaxorov, M. X., Kushakova, M. N. (2021). Temir yo'l transportining moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish. *Oriental renaissance Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(9), 978-986.
6. Kushakova, M. N. (2020). Main directions of credit policy during the COVID-19 PANDEMY. *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*, 7(2), 1836-1839.
7. Kushakova, M. N. (2020). Financial planning problems in enterprises. *EPRA International Journal of Economic Growth and Environmental Issues*, 8(5), 20-21.
8. Dzhumanova, A. B., Kushakova, M. N., Khodzhaeva, N. A. (2019). Formation of accounting management information in the control system of enterprises of JSC «Uzbekistan Railways. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 28(14), 32-36.
9. Кушакова, М. Н. (2022). Анализ и методология управления обслуживающего персонала железнодорожного транспорта в республике. *Экономика и социум*, 1(92), 593-596.
10. Salimov, I. I., Kushakova, M. N. (2022). Analysis of the Problems of Innovative Development of the National Economy and Financial Stability of the Republic of Uzbekistan. *International Journal of Innovative Research in Science Engineering and Technology*, 11(2), 1603-1605.
11. Kushakova, M. N. (2022). Increasing the Efficiency of Logistics Management in Railway Transport. *ACADEMICIA An International Multidisciplinary Research Journal*, 12(2), 342-346.
12. Narimanovna, K. M., & Ikromovich, S. I. (2022). Improving the financial management system of rail transport. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(5), 646-653.
13. Mirxalilova, N. A. (2022). O'qish savodxonligini oshirishda PIRLS xalqaro tadqiqotining o'rni. *Maktabgacha va boshlang'ich ta'limning dolzarb masalalari: muammo, echimlar va rivojlanish istiqbollari xalqaro ilmiy-amaliy anjumani materiallari. Farg'ona*, 175-178.
14. Natalya, Y. (2019). The evolution of audiences perception of the artistic image in the screen arts. *European science review*, 1(1-2), 43-44.
15. Abdiyeva, G .B., Qarshiboyeva, X. K. (2022). Dars jarayonlarida pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali ixtirochilikka oid kompetensiyalarini shakllantirish. *Eurasian Journal Of Social Sciences, Philosophy And Culture*, 2(1), 91-94.
16. Karimovna, Q. X. (2022). Ixtirochilik masalalarini yechishga o'rgatish bosqichlari. *Academic research in educational sciences*, 3(12), 183-188.
17. Qarshiboyeva, X. K. (2021). Yozma savodxonlikni oshirishda boshlang'ich sinflarda chiroyli yozuv malakalarini shakllantirish. *Konferensiya*, 1(1), 286-289.
18. Qarshiboyeva, X. K. (2020). Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ona tili va o'qish darslarida nutqiy faoliyatini takomillashtirish yo'llari. *Konferensiya*, 1(1), 379-382.

19. Anarbekova, A. A. (2023). On competition of languages in the republic of Uzbekistan. *European Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 13, 134-139.
20. Nizomov, R. A. (2020). Selection of promising varieties of okra (*hibiscus esculentus* l.) from non-conventional vegetable crops. *ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ*, 1(1), 99-103.
21. Зиядуллаев, Д. Ш., Джолдасбаева, А. Б., & Байтилеуова, Г. Д. Қ. (2022). Использование искусственного интеллекта для оценки рисков неполучения урожая. *Science and Education*, 3(6), 445-451.
22. Арсланова, Г. Д. (2023). Диагностика личности младшего школьника. *Academic Research in Educational Sciences*, 4(3), 297–301.
23. Арсланова, Г. Д. (2022). Особенности структуры и содержания базового учебника по предмету «воспитание» в начальных классах. *European Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 10, 124-131.
24. Арсланова, Г. Д. (2022). Практические методы и педагогические приёмы преподавания предмета «воспитание» в начальных классах. *Academic research in educational sciences*, 3(12), 421-428.
25. Калдыбаева, Д. О. (2021). Методы и технологии обучения. *Academic research in educational sciences*, 2(4), 1379-1385.
26. Калдыбаева, Д. (2021). Постмодернизм как теоретико-литературная проблема. феномен творчества в. пелевина. *Academic research in educational sciences*, 2(8), 378-385.
27. Kaldibayeva, D. O. (2020). Talabalarining mantiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik omillari. *Science and Education*, 1. *Special*, (3), 119.
28. Ташмухамедова, Г. Х. (2021). Медиацентр университета как база для создания нового цифрового контента. *Современное образование (Узбекистан)*, (2 (99)), 24-28.